

Fitis-interview 3

Begin augustus. Het zomert niet echt. De Zuiderpolder in Haarlem. Op zolder bij Ger Meesters (43). Bezig baasje, dat overal boeken en tijdschriften over vogels vandaan plukt. Zijn uitgeverij heet Ger Meesters Boekproducties. Het derde Fitis-interview over werk en vogels.

Ger Meesters pioniert met vogelboeken Een uitgever moet ook eten!

"Ik werkte bij de uitgeverij SDU als redacteur/uitgever van kunstboeken. Tot het bedrijf besloot daarmee te stoppen. Ik was toen 36. Dan vind je niet zo gemakkelijk meer een andere baan. Maar ik moet ook zeggen niet zo heel erg mijn best te hebben gedaan.

Al snel had ik de kans een eigen bedrijf op te zetten. Ik concentreerde me op drie zaken: redactioneel werk, vertalingen en eigen uitgaven. De eerste twee zijn het belangrijkste. Het uitgeven van eigen boeken is een marginale bezigheid, kun je bijna zeggen. Zeker als je je, zoals ik, specialiseert op vogelboeken. Dan krijg je een maximale oplage van zo'n 1500 voor Nederland en België bij elkaar. En dat is voor dit soort boeken dan een topper. Daar kun je natuurlijk niet van leven. Vandaar dat mijn bedrijfje kleinschalig is. Met drie of vier boeken per jaar.

Je kent mijn boeken niet, toch. Nou, ik krijg wel eens de indruk dat je niet de enige bent Eens kijken, wat hebben we allemaal. Misschien is het handig er wat boeken even bij te pakken.

Je begint als kleine zelfstandige gewoon met iets, dat je leuk vindt. Ik had een Zweeds boekje over jagers. Van huis uit ben ik Scandinavist. Ik heb Zweeds gestudeerd en daarom ben ik dat jagerboekje gaan vertalen. Vervolgens zag ik dat een Zweedse determinatiegids over roofvogels van Dick Forsman een leemte zou kunnen vullen. Ik heb de auteurs benaderd en een contract met hen afgesloten voor het maken van een Nederlandse editie. Dat ging allemaal heel vlot. Daarna denk je aan de afzetkant.

Hoe raak je zo iets kwijt? Dus heb ik contact gezocht met Dutch Birding. Die waren gelijk enthousiast. Ze hebben me ook met raad en daad terzijde gestaan. Daar was ik heel blij mee, want het vogeljargon is heel specialistisch. Zijn dekveren automatisch bovenvleugeldekenveren, in het bijzonder de armdekveren, of moet je dat toch weer anders vertalen? Dat soort dingen moet goed op fouten nagekeken worden.

Verder heb ik een boek over jagers vertaald. Nieuwe foto's daarbij gezocht en het uitgebreid met de Zuidpool en de Grote Jager. De auteur heeft er voor de Nederlandse editie die twee hoofdstukken bijgeschreven. Dat is op de markt gekomen. Het is nog niet op, maar het liep redelijk. Dus dat was de eerste. Dan ga je folders rondsturen, boeken verkopen en zo krijg je geld binnen.

Intussen was ik bezig met roofvogels. Deze veldgids over het Noord-Atlantisch gebied kwam er ook nog tussendoor. Heeft niet buitengewoon goed gelopen. Het derde Dutch Birding-boek is een determinatiegids over sterns. In mijn opdracht gemaakt en getekend. Die tekenaar was toen 18 jaar, jawel. De auteur kende ik al van het boek over jagers en die had toen het idee om een boek over sterns te maken. Een geweldig boek. Een prachtige uitgave. Er is ook een Engelse editie van gekomen, die in Hong Kong is geproduceerd en door een Engels tijdschrift is uitgeroepen tot mooiste boek van het jaar 1994.

Het volgende boek is een uitgave van de Haarlemmer Karel Beylevelt. Die is vaak op de Antillen geweest en heeft daar prachtige foto's gemaakt. Toen ik die plaatjes zag, had ik zo iets van daar moet iets mee worden gedaan. Achteraf is mijn motivatie van destijds wel een beetje vertrokken. Maar ja, een tegenvaller hoort ook bij het uitgeven. 'You win some, you lose some'. Je schiet er wel eens naast, want je kunt het nooit voor honderd procent goed inschatten.

Het volgende boek was een experiment. Een zuiver wetenschappelijke uitgave. Een atlas over zangvogels in Turkije. Door Kees Roselaar, een fenomeen in de Nederlandse vogelwereld. En het loopt voor geen meter, eerlijk gezegd. Maar toch leuk om in je fonds te hebben. Alleen niet teveel graag, want een uitgever moet ook eten. Toch is het uitgeven van boeken meer dan een hobby. Het is wel de bedoeling dat het in ieder geval quite draait. Maar van deze twee uitgaven, dat kan ik je verzekeren, word ik niet echt rijk.

Ondertussen was er in Engeland ook het een en ander aan de hand. Daar had je deze reeks van de Pica Press. Prachtige boeken. Maar niet te vertalen natuurlijk, want tegen de tijd dat

je klaar bent heeft iedereen, die ze wil hebben, die boeken allang in het Engels gekocht. Daar doen we dus verder niets mee. Ze worden gewoon in het Engels gedistribueerd in Nederland en België. En dat gaat met wisselend succes. Zo'n 300 à 400 per titel. Niet onaardig. Het houdt de uitgeverij levend en ik hoef er niet al te veel voor te doen.

Ook deze Engelse uitgaven hebben de Dutch Birding kwaliteitsgarantie. De basisversie van dit boek over gierzwaluwen bijvoorbeeld is een nummer geweest van het Dutch Birding-tijdschrift. Alles wat dit soort auteurs schrijft, maakt een rondje langs tijdschriften als Dutch Birding in heel Europa. Die samenwerking is zo nauw en de mensen houden elkaar zo goed op de hoogte, dat die redacteurs precies weten, waaraan op welk moment wordt gewerkt. Maar Pica Press is op zichzelf ook al een garantie dat het voldoet. Hun eisen zijn dermate hoog, dat je aan de juistheid van de inhoud niet hoef te twijfelen.

Dit soort boeken hoort mooi te zijn. Daar kun je geen flodderig ding van maken. Als je toch zo'n specialistisch boek maakt, zorg er dan op zijn minst voor dat het er goed uitziet. Mensen die het kopen, stellen dat ook op prijs: dat het stevig is, er mooi uitziet en dat het jaren meegaat. En dat het niet na drie keer gebruiken uit elkaar valt. Deze boeken worden vaak op een wetenschappelijke manier gebruikt. Er wordt veel in gebladerd, er worden dingen in gestopt, kopieën van gemaakt, dus moet je zorgen dat ze goed in de band zitten.

Er staat ook nog heel wat op stapel. Alweer een eigen uitgave van Hans Larsson en Klaus Malling Olsen over meeuwen. Moet in 2000 klaar zijn. Het lijkt wat lang, maar zoiets schrijf je niet op een achternamiddag. Meeuwen zijn natuurlijk een heel groot probleem. Er zijn een paar complexe soorten rond de Zilvermeeuw en Kleine Mantelmeeuw, die nogal wat studie vereisen. Verder geven we samen met de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (KNNV) en SOVON binnenkort twee boeken uit over vogels in Nederland. Deel 1 gaat over de zeldzame en deel 2 over de algemene soorten.

Dat zijn allemaal GMB uitgaven. Zo heet ik nu. Dat is bedacht door de vormgeefster van het eerste boek. Ik had nog geen naam en zij vond dat er toch iets op moest van de uitgeverij. Dan zit je je af te vragen: hoe zullen we ons nou eens noemen. Zullen we ons *Milvus* noemen, de Rode Wouw, maar dat betekent gierigaard in het Latijn, heb ik me laten vertellen. Vond ik toch wel grappig. Op mijn briefpapier stond die prachtige vogel al. Het is toen toch maar GMB geworden, want zo stond ik al ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.

Of ik erg gefascineerd ben door die beesten? Nou ja, het is een afweging tussen wat commercieel net haalbaar is en wat leuk is. In die zin kun je het eigenlijk toch echt wel een uit de hand gelopen hobby noemen. Alleen van het uitgeven van boeken kun je niet leven en er gaat heel veel tijd in zitten. Het geld moet toch ergens vandaan komen. Je doet het omdat het leuk en interessant is en omdat niemand anders het doet in Nederland. Maar het valt niet mee, want je moet veel geld investeren en risico's nemen.

De grote uitgeverijen in Nederland op vogelgebied beperken zich tot de brede algemeenheid. En die variëteit en rijkdom op vogelboekengebied zoals in Engeland, die vind je hier niet. Het valt ook niet mee om dat in zo'n klein taalgebied te ontwikkelen, maar ik probeer op mijn manier daar toch wat aan te doen. Eigen uitgaven moeten kwaliteit hebben. Daar let ik op. En op het beeld. En of het inhoudelijk goed is. Verder moet het nieuw zijn, een nieuwe benadering in ieder geval, en moet ik het financieel aankunnen. Vooral dat laatste is heel beperkt. Als iemand komt met een gigantisch project, bijvoorbeeld het roofvogelboek van Bijlsma, dat zou ik financieel niet rond krijgen. Nee, want ik ga geen extra hypotheek nemen om een boek te maken. Ideeën genoeg, maar geld ho maar.

Neeee, ik ben absoluut geen concurrent voor die grote uitgeverijen. Je concurreert toch nergens mee in Nederland. Ik ben zo klein en zo gespecialiseerd. Vandaar dat ik ook regelmatig vertaalwerk voor hen kan doen. Ik wil ook niet zo groot worden. Dan moet je weer personeel in dienst nemen en moet ik hier weg, terwijl ik hier aan huis alles bij elkaar heb. Heerlijk toch.

Voor driekwart zijn mijn activiteiten echt werk. Vertaalopdrachten en zo. Daar leven we ook van. Dat is geen hobby meer. Je kunt het alleen maar doen als je daar ook inzicht in hebt. Als je geen kijk op vogels hebt, en al spreek je nog zo goed Deens of Zweeds, dan kun je zo'n boek toch niet echt goed vertellen... Dan maak je er niks van. Je moet er verstand van hebben. Weten wat je doet en waarom. Dit kun je op geen enkele opleiding leren. Die vogelnamen op zich zijn al vreselijk moeilijk om nog maar te zwijgen over hoe al die veren heten in al die talen."

Jan Kuys